

שִׁוּנָה הַלְכוֹת

גליון 741

יום שישי י"ד אדר
עש"ק כי תשא / התשפ"ה

גליון שבועי

י"ל ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

משולחן
ההלכה

הרב שמואל מקמל
חבר מכון הלכה חב"ד

סעודת פורים

משתה ושמחה

אחת ממצוות יום הפורים היא מצות משתה ושמחה, כמו שכתוב במגילה: "לעשות אותם ימי משתה ושמחה". את סעודת הפורים צריכים לקיים ביום, כאמור "ימי משתה", ואם עשה את הסעודה בלילה – לא יצא ידי חובתו. וטוב לעסוק מעט בתורה לפני שיתחיל הסעודה, אך לא יאריך מדי, כדי שלא יימנע מלקיים סעודת פורים¹. מצוה להרבות בסעודת פורים ולערוך סעודה נאה ככל האפשר. נוהגים לאכול פת בסעודת פורים וראוי לאכול שיעור של כביצה (54 סמ"ק) או לפחות כזית (27 סמ"ק). כמו כן יש נוהגים לאכול בשר בסעודת פורים, וניתן לקיים מנהג זה בבשר עוף (אך יש שכתבו לאכול בשר בהמה דוקא). ונוהגים לאכול בפורים "קרעפכין" (כיסוי בצק ממולאים בבשר)².

זמן הסעודה בשנה זו

לכתחילה יש להתחיל את סעודת הפורים בבוקר, מפני כבוד השבת. ואם לא הספיק בבוקר יקיימה בשעות הצהריות המוקדמות, וראוי שיתפלל מנחה לפני כן. יש להשתדל להתחיל את הסעודה לפני תחילת השעה עשירית (כלומר, שלוש שעות זמניות לפני השקיעה ובשנה זו תשפ"ה לערך בשעה 14:45), וזאת בכדי שיוכל לאכול סעודת שבת לתיאבון, וראוי שיסיים את סעודתו לפני השקיעה³.

לאחר השקיעה אין להמשיך לאכול כיון שחלה חובת קידוש. במצב זה ישנה אפשרות לפרוס מפה על הפת, ולערוך קידוש באמצע הסעודה, אלא שלמעשה כיון שהנהגה זו עלולה לגרום לבלבול לא נוהגים כן, ולכן המנהג הוא שמברכים ברכת-המזון, מתפללים קבלת שבת וערבית של ליל שבת, ולאחר מכן מקדשים ועורכים את סעודת ליל-שבת⁴.

סעודת הפורים ביום ראשון

בעיה"ק ירושלים, עיקר סעודת פורים (כולל החיוב "לבסומי"), מנהג התחפושות, ומצות משלוח-מנות הם ביום ראשון ט"ז אדר, ואין אומרים בו תחנון, ויש שכתבו שראוי לתת מתנות-לאביונים גם ביום זה⁵. בערי הספיקות, מקיימים שוב את מצוות סעודת-פורים ומשלוח-מנות ביום ראשון, וראוי גם שיתנו שוב מתנות-לאביונים. בערי הפרזות, בשנת תשמ"א שהייתה כקביעות זו עורר הרבי שיהודים בכל מקום יצטרפו לשמחת ירושלים ויסיפו בדברי שמחה של תורה, באהבת ישראל, ועריכת כינוסים לחיזוק היהדות. ואם מתאים הדבר אף ישלחו משלוחי-מנות, ויתנו מתנות-לאביונים⁶.

1 אסתר ט, כב. מגילה ז, ב. טוש"ע וניכ"א א"ח סתרצ"ה ס"א-ב. ראה התועודות תשמ"ז ח"ב ע' 836-835 והערה 67.

2 טור ורמ"א א"ח ר"ס תרצה. שו"ת מהר"ם שיק א"ח סי' שמ. נ"מקו; אורח חיים סי' תרצה סק"א-ב. אג"ק ח"ה ע' רנו הע' 5. ספר המנהגים ע' 74 הערה ד"ה משתה ושמחה. נתיבים בשדה השליחות ח"ב עמ' 150.

3 רמ"א א"ח סתרצ"ה סי' ב. שו"ע אדה"ז סרמ"ט סי' ז. שיחות קודש תשל"ז ח"א ע' 508 וע' 519.

4 ראה שו"ע אדה"ז סרע"א סי' יב. התועודות תשר"מ ח"א ע' 323; תשמ"ח ח"א ע' 319.

5 טוש"ע וניכ"א א"ח סתרפ"ח סי' ו. סדר הפורים המשולש (לגרי"ח זוננפלד) סי' א.

6 ראה שו"ע א"ח סתרפ"ח סי' ד ומ"ב שם סק". לקו"ש חכ"א ע' 490. וראה ספר 'הלכה למעשה' מועדים – חנוכה ופורים פ"א.

סמס
לרב

הרב שמואל מעטוף
מורה-צדק, אדם – גבע בנימין
וחבר מכון הלכה חב"ד

האם נוהגים שנשים נוטלות ידיהן למים אחרונים?

בעוד שחובת נטילת מים אחרונים חלה על כולם, נשים בימינו אינן נוהגות להחמיר בכך כשאוכלות בסכו"ם. אך כשהידיים מלוכלכות, גם נשים חייבות לרחצן לפני הברכה.

מקור: ראה טוש"ע וניכ"א שו"ע אדה"ז א"ח סקפ"א. שו"ע אדה"ז א"ח סקפ"א סי' ט. כה"ח סקפ"א סק"ז, הליכות-בת-ישראל פ"ג ע' נח. מקוה-המים ח"ג סי' ז.

הרב פנחס קדיש
רב ומו"צ בעיר רחובות וחבר מכון
הלכה חב"ד

אדם שלא יודע את תאריך יום הולדתו, מתי עליו לקיים את מנהגי יום הולדת?

ישנו מענה מהרבי בענין זה: "תבחר באחד דימי סגולה בכלל ישראל (יו"ט וכיו"ב)".

מקור: מענה מכ"ק אד"ש לגברת לאה פוטרפס ע"ה